

fókuszt NET-hírek

● Munkatársunktól
Híreinket az Interneten megjelenő Internetto Hírlevélből válogattuk (címe: <http://www.idg.hu/internetto>).

Elnökválasztás

Nem marad ki az amerikai elnökválasztásból a számítástechnikai ipar sem: 74 vezető amerikai információtechnológiai nagyvállalat támogatja Clinton elnök újraválasztását. Steve Jobs, az Apple Computer alapítója szerint az elmúlt négy év a szilíciumvölgy eddigi legjobb négy esztendeje volt.

Altatás

Számítógéppel vezérelt aneszteziológiai rendszert dob piacra a Zeneca Group Angliában. A Target Controlled Infusion System a Glasgow Egyetem és a HCI International Medical Center közös fejlesztésű eszköze, segítségével teljesen kiküszöbölhető az altatás utáni rosszullet.

Kaszparov ismét

Kaszparov újra kiáll a Deep Blue ellen. A sakkvilágbajnok és az IBM szuperkomputere jövő május 3. és 10. között találkoznak New Yorkban a Millenium színházban. Kaszparov idén meglegyőzte a RISC/6000 architektúras soros szuper számítógépet Philadelphiában. A Deep Blue elődje, a Carnegie-Mellon egyetem kutatói által épített Deep Thought processzora 750 ezer pozícióanalízisére volt képes másodpercenként és ezzel egy átlagos sakknagyemester teljesítményt nyújtotta. Kaszparov igen könnyedén legyőzte a gépet, a Deep Blue elleni idei mérkőzését azonban már igen-igen komolyként jellemezte. Az IBM számítógépnek 32 processzora van és másodpercenként 200 millió lépést tud elemezni. A Deep Blue projekten dolgozó csapat most nagyobb sakk tudásra próbálja tanítani a gépet, és olyan programozói eszközöket fejlesztenek, amelyekkel a gép a többjátékos mérkőzéseken alkalmazkodni tud ellenfele játéktípusához.

Bit-kém

Az Egyesült Államok hadserege kémskedéssel vádol egy 20 éves számítógépspecialistát, aki állítólag titkos jelszavakat adott meg egy kínai állampolgárnak a hadsereg számítógéprendszeréhez. Eric Jenott, aki saját állítása szerint csak demonstrálni szeretett volna egy biztonsági hiányosságot a feljebbvalóinak, hadbíróság előtt felel tetteért, ahol akár életfogytig tartó börtönbüntetésre is ítélték.

Ajánlat

Megtalálható a Hálózaton a Magyar Rádió és Televízió Szimfonikus Zenekarának hálózati kiadványa is (<http://www.hungary.com/bps>), egyelőre RealAudio nélkül, viszont egy évre előretekintő részletes műsornaptárral. A zenészek nyílt kártyákkal játszanak: megtudhatjuk, hogy 15.000 dollárért adnak egy koncertet, bár ebben a tarifában még nincs benne a karmester.

● Vonzások és választások Hollandiában:

Tudomány vagy gazda(g)ság?

Olav Frijns és Jorg Janzen: „Egyetemünk támogatja a kelet-európai kapcsolatokat.”
(Fotó: Somogyi Károlyné)

– A holland fizikus-hallgatók éppen olyan dilemma előtt állnak, mint a magyarok. Vagy elmennek az iparba, a gazdasági szférába dolgozni, és szép jövedelemre tesznek szert, vagy maradnak az alap kutatásnál, tudományos fokozatokat szereznek – jóval kevesebb pénzért. A különbség csak az, hogy Hollandiában ebből a „jóval kevesebb” pénzből is igen tisztességesen lehet élni – foglalta össze tapasztalatait Jorg Janzen és Olav Frijns, a Fizikus-hallgatók Nemzetközi Szövetségének (IAPS) soros titkára és kincstárnoka.

A holland egyetemisták a szövetség Szegeden rendezett konferenciáján beszélgettünk.

● A szövetséget magyar egyetemisták hozták létre 1986-ban. Hollandia hogyan lett tagja az IAPS-nak?

– A holland egyetemeken fizikushallgatói évtizedekkel ezelőtt létrehozhattak egy országos szervezetet, melynek tagja minden fizikusképzéssel foglalkozó egyetem. Azután, amikor Magyarországról elindult az évenkénti konferenciák sorozata, és a holland hallgatók részt vettek ezeken, azzal jöttek haza, hogy ez egy nagyszerű

dolog. Az országos szervezet ekkor úgy döntött, csatlakozik az IAPS-hoz.

● Milyen előnyökkel jár ez a holland egyetemisták számára? Hiszen nekik az IAPS nélkül is adott a nemzetközi kapcsolattartás lehetősége.

– Való igaz, a holland egyetemistáknak évtizedek óta számos ösztöndíjlehetőség és csereprogram áll rendelkezésére ahhoz, hogy tanulmányaik és kutatásaik egy részét más nyugati államokban folytassák le. Ennek ellenére nagyon hasznos, ha a hallgatók kialakítják a saját kommunikációs csatornáikat, maguk találják meg a partnereket külföldi tanulásukhoz, kutatásukhoz. Az IAPS a hallgatók közötti közvetlen kapcsolattartás legideálisabb formája. Információs hálózata, központi és nemzeti irodái segítségével meg lehet keresni azokat a külföldi lehetőségeket, amelyekre azután ösztöndíjat, támogatást lehet szerezni saját egyetemüktől és államunktól.

● A konferencia oroszországi résztvevői azt mondják, az elmúlt öt évben elképesztően megnőtt számukra a nemzetközi kapcsolattartás lehetősége. Hogy fest ez a változás Európa nyugati feléből?

– A hallgatói kapcsolatok valóban nemzetközivé váltak abban az értelemben, hogy a volt szocialista tábor

országai ma már éppen olyan partnerek, mint a nyugati államok. Tanszékünkön évek óta vannak orosz és kelet-európai PhD-hallgatók, vendégprofesszorok, gyakoriak a közös kutatási programok. Hagyományosan szeretjük a kapcsolatainkat Japánnal, Franciaországgal vagy az Egyesült Államokkal, de az egyetem határozottan támogatja a kelet-európai felsőoktatási intézményekkel való együttműködést. A hallgatók kiemelt ösztöndíjat kapnak, ha például Magyarországra vagy Lengyelországba mennek tanulni. Különbségek azért vannak az egyes országok esélyeit illetően. Hollandiában például nappali szakos hallgatók töltik be az IAPS funkcióit, ők intézik az ügyeit. Amerikában ezt hat főfoglalkozású, fizetett alkalmazott végzi.

● Magyarországon a közalkalmazotti és a versenyszféra anyagi lehetőségei között akkor a különbség, hogy a hallgatók valóságos dilemma elé kerülnek: kutassanak vagy pénzt keressenek azután, hogy elvégezték az egyetemet. Mi a helyzet Hollandiában?

– Egy gazdasági vállalkozás vezetője nálunk is megkeresheti a kétszeresét egy egyetemi professzor fizetésének. A különbség csak az, hogy nálunk a kutatói, oktatói fizetésekből is tisztessé-

gesen meg lehet élni. Persze, az alól Hollandia sem kivétel, hogy csak az a kutatás részesül kiemelt támogatásban, amelyik a gazdaság érdekeit szolgálja. Az egyetemi oktatók, tanszékvezetők nálunk is állandóan pályázatokat írnak, inkább menedzserekre hasonlítanak, mint kutatókra. A laboratóriumi mérésekre, a tudományos publikációkra inkább csak munkaidő után tudnak sort keríteni.

● Milyen intézmények vállalnak szerepet abban, hogy közvetítsenek a gazdaság és a kutatóintézetek között?

– Magasabb szinten a kormányzat, alsóbb szinten az önkormányzat. A kormányzatnak van egy hivatala, amely kutatási programokat szervez a gazdaság szereplőinek megrendelése alapján, és egy igen jelentős pénzüsszeg felett rendelkezik. Különböző alapokat hoz létre, kutatási támogatást ad, pályázatokat ír ki, és segíti a tudományos eredmények iparban történő felhasználását. Helyi szinten az önkormányzat végzi ugyanezt; bár anyagilag nem támogatja a felsőoktatást, közvetíti a helyi gazdaság és a kutatóintézetek között. Az önkormányzati vezetők szerepsére felismerték, hogy az egyetem – amellet, hogy szellemi központ – a város legnagyobb munkaadója és reklámhordozója.

Keczer Gabriella

Esélyek

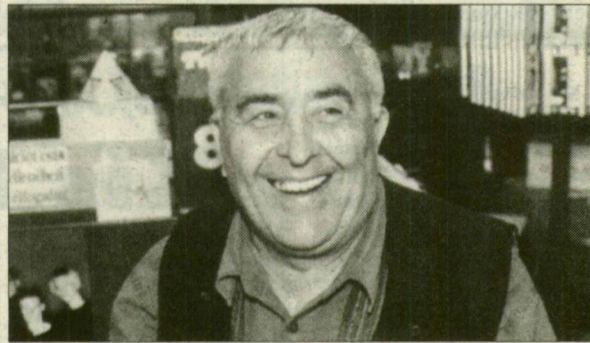
Nemzetközi konferenciát rendeztek a múlt héten Szegeden a fizikushallgatók. A találkozó évente a világ különböző országaiban tartják, melyek tagjai a fizikushallgatók nemzetközi szövetségének. A szervezetet Budapesten hozták létre tíz évvel ezelőtt, és ott rendezték az első konferenciát is. Mégpedig azért, mert az akkori politikai légkör azt már lehetővé tette, hogy a nyugati államok egyetemistái Magyarországra jöjjenek, azt viszont még nem, hogy a magyar hallgatók rendszeresen és tömegesen utazzanak külföldre. Ha tehát a magyar hallgató a kutatáshoz elengedhetetlenül külföldi kapcsolatokat akart, szervezett, levelezett, és magához hívta a szabadabb országok egyetemistáit. Azóta rengeteget változott a világ, egyre több volt szocialista ország lépett a szövetségbe és adott otthont az évenként megrendezett találkozónak. A nemzetközi tudományos kapcsolattartás eszköze az Internet lett, mely – bár az amerikai és a nyugat-európai jól korlátozottabb mértékben – a keleti tömb egyetemi polgárai számára is hozzáférhető. Kommunikálni lehet, utazni is, elvben tehát a szegedi és a szeptérvári egyetemisták nyugati társaikkal egyenlő eséllyel kapcsolódhatnak a nemzetközi tudományos életbe.

Elvben. Mert a világ nyugati és keleti fele közötti esélyegyenlőséget még hosszú évtizedekig biztosan nem lehet leküzdni. Hiszen Magyarországon, mtg az egyetemisták, a nagyvárosi középiskolások az Interneten száguldoznak, jónéhány kistelepülésen a postahivatal egyetlen telefonja jelenti az információs szupersztrádát. Az egyetem pedig, hiába szerelték fel pályázati pénzekből a legmodernebb számítógépes kabineteiket, mindennapos pénzügyi bűvészmutatványokra kényszerül, hogy a rendszert működtetni tudja.

Optimizmusra talán csak az adhat okot, hogy szűkebb körökben a közelmúltban a magyar tudomány és felsőoktatás már akkor nemzetközi elismertséget és rangot vívott ki magának, amikor még jóval rosszabb esélyei voltak a jelenleginél.

Keczer Gabriella

Kallós Zoltán új könyve

Kallós Zoltán. (DM-fotó)

Balladák új könyve címmel az Akadémiai Kiadónál jelent meg Kallós Zoltán erdélyi néprajzkutató második nagy balladagyűjteménye. Kallós Zoltán 1969-ben adta ki első moldvai és gyimesi balladagyűjteményét, amely azóta az egész magyar nyelvterületen ismert mű lett. Az új gyűjtés ismét átfogóképet ad az erdélyi magyar balladatémákról. Van benne moldvai leányballada, amelyből egy változat ismert eddig, vannak benne ismert balladák új változatai, s van olyan is, amelyből Kallós Zoltán tízennyolc eddig nem közölt változatot ad közre. A Balladák új könyve mellé hang-

anyag is kapható, mely Kallós Zoltán korábbi és újabb gyűjtéseiből származik; a legújabb felvétele 1994-ből való. A felvételeken az eredeti adatközlők szólnak meg. Az idén Kossuth-díjjal kitüntetett Kallós Zoltán jövőre kedves moldvai adatközlőjétől, a lézpedi János Anna Demeter Antinéről készül – Halmos Bélával közösen – portréfilmet készíteni. Mint elmondta, a lézpedi idős asszonytól mintegy húsz keleti sámánisztikus mesét és eredetmondát jegyzett le, s ebből az anyagból külön monográfiát szeretne megjeleníteni.

S. P. S.

Videovágás otthon

● Munkatársunktól

A bostoni MacWorld kiállításon az Apple bemutatta a Performa 6400 személyi számítógéphez készült Avid Cinema programot, amely digitális vágóasztalként funkcionál és az eddiginél egyszerűbb otthoni videofeldolgozást tesz lehetővé. A felhasználóbarát programmal amatőrök is jó minőségű filmeket készíthetnek, a kész anyagot pedig videokazettára, merevlemezre, CD-ROM-ra is kiírhatják. Az Avid a Zoran hardvergyártó Motion JPEG chipsetet választotta az Avid Cinema-hoz. A 180 és 200 MHz PowerPC 603e RISC pro-

cesszorokra alapozott új Performa 6400 széria az Avidon kívül a Web Workshop webeditorról, az Adobe Photo-Deluxe grafikus programmal, az Apple Internet Connection Kit Internet-elérést biztosító programcsomaggal, a Cypress MegaPhone telefon, fax és adatátviteli programmal, valamint tucatnyi más alkalmazással álltva kerül piacra. A gépekbe alapkiépítésként beépített 28.8 baudos modem igény szerint televízió és rádióadások vételére alkalmas Apple TV/FM Radio Systemmel és videomagnóként funkcionáló Apple Video Systemmel is kiegészül.

P. J.

● Új posztgraduális képzés a JATE-n

Retorika – tanároknak

Az országban egyedülálló posztgraduális képzésre vállalkoznak ősztől Tar Ibolya tanszékvezető egyetemi docens vezetésével a JATE klasszika filológia tanszékén. A Soros Alapítvány 1.2 millió forint támogatásával retorikai továbbképzési program indul középiskolai tanárok, illetve minden érdeklődő számára, aki a nyelvel dolgozik.

A 10 hónapos tanfolyam 120 órától áll, péntekenként és szombatonként lesznek foglalkozások a JATE Egyetem utcai épületében. A részvétel ingyenes, a tanfolyam elvégzése után a résztvevők posztgraduális bizonyítványt kapnak.

A képzésen retorikorténnel és gyakorlatlaltal, kommunikációelmélettel és gyakorlattal, pszicholingvisztikával, nyelvfilozófiával, pszichikai-pedagógiai alap-

vetéssel és metodikai kérdésekkel fognak foglalkozni, neves szegedi és budapesti előadók jóvoltából.

A képzés létrehozója, Tar Ibolya tanszékvezető elmondta, azt is tervezik, hogy a retorikai képzést az egyetemi hallgatók tananyagába is beillesztik majd, hiszen ők lesznek a jövő középiskolai tanárai, akik azt ismeretek birokában tudatosabban kezelik majd a nyelvet, mint az oktatási kom-

munikáció eszközt. A posztgraduális képzésen az első foglalkozást szeptember 27-28-án tartják a JATE Egyetem utcai épületében.

Előzetesen jelentkezni frásban lehet, melyre az érdeklődők postafordultával frásos tájékoztatót kapnak.

A cím: Tar Ibolya, JATE BTK Klasszika Filológia Tanszék, Egyetem u. 2.